

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **H. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 12. 2010, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 28. 2. 2012, č. j. 72 Ad 24/2011 - 71, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 28. 2. 2012, č. j. 72 Ad 24/2011 - 71, **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, pro vady řízení zrušil v záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalované ze dne 13. 12. 2010, č. j. X, a věc vrátil k dalšímu řízení (výrok I.), žalované uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení (výrok II.). Napadeným rozhodnutím žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 1. 7. 2010, kterým žalobci odňala od 16. 8. 2010 invalidní důchod s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Šumperku ze dne 23. 6. 2010 žalobce již nebyl invalidní, protože u něj nastal z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pokles jeho pracovní schopnosti pouze o 25 %.

V kasační stížnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Stěžovatelka rovněž požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti včetně výroku o povinnosti náhrady nákladů řízení. Stěžovatelka návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odůvodnila „nerealizovatelností“ rozsudku krajského soudu.

Žalobce soudu sdělil, že nesouhlasí s návrhem na přiznání odkladného účinku (včetně odkladného účinku ohledně povinnosti úhrady nákladů řízení).

Podle ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ustanovení § 73 odst. 2 až 5. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Ačkoliv stěžovatelka svůj návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti pouze stručně odůvodnila nerealizovatelností rozsudku krajského soudu, aniž by zároveň uvedla, v čem nerealizovatelnost rozsudku má spočívat, Nejvyšší správní soud vycházející jak z předloženého spisu, tak i ze své předchozí rozhodovací činnosti vnímá nastalou procesní situaci. Krajský soud vrátil stěžovatelce věc k dalšímu řízení, současně ji zavázal svým právním názorem, podle něhož je žalobce invalidní (soud připustil možnost vyvrácení této skutečnosti dokazováním v dalším řízení), stěžovatelka má vyjasnit stupeň invalidity. Stěžovatelka s právním názorem krajského soudu nesouhlasí a kasační stížností proti němu brojí, neboť se domnívá, že ji soud zavázal ke zjišťování zdravotního stavu žalobce způsobem, který jí ze zákona nepřísluší použít.

Jak již Nejvyšší správní soud ve své četné judikatuře konstatoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. [Podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu tak např. nelze spatřovat nenahraditelnou újmu způsobenou žalovanému v tom, že mu bude krajským soudem uložena povinnost vyplatit žalobci dávku důchodového pojištění, přeplatek na dani apod. (srov. usnesení ze dne 20. 9. 2006, č. j. 6 Ads 99/2006 - 33, či usnesení ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49, publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS)].

S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, pak zásadně platí, že zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost. V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace,

kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud vycházejí z uvedeného názoru rozšířeného senátu tak dospěl k závěru, že ve zmíněném možném nežádoucím právním i procesním stavu lze u stěžovatelky shledat újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. pro rozpor s principem právní jistoty. Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ochrání i právní jistotu žalobce jakožto účastníka řízení o přezkum toliko jednoho správního rozhodnutí; nelze totiž vyloučit, že stěžovatelka ani ve správním řízení ač zavázána právním názorem krajského soudu žalobcovým námitkám opětovně nevyhoví. Nejvyšší správní soud uzavírá, že pozastavení účinků napadeného rozsudku krajského soudu neúměrně nezvýhodní stěžovatelku oproti žalobci; jelikož Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný rozpor s důležitým veřejným zájmem, rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2012

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu